

Basisschool
St. Jozef

Respectprotocol

Inhoudsopgave

Inleiding: Sociale Veiligheid op de St. Jozef	3
Wat doen we preventief en hoe doen we dat?	4
De petten	4
De smileyposter	4
De afsprakenposter	5
Gedoe hoort erbij en is leerzaam	5
Vuistregel van de Kanjertraining	5
Definitie van pesten	5
Wat is grensoverschrijdend gedrag?	6
Digitaal pesten	6
Volgen sociaal emotionele ontwikkeling	6
Dossiervorming	7
Digitaal pesten	8
Concrete afspraken	9
Op het schoolplein	9
In de klas	9
Op het leerplein	10
Van buiten naar binnen	10

Inleiding: Sociale Veiligheid op de St. Jozef

Dit protocol is geformuleerd vanuit de wij-vorm van school en ouders.

Doelen:

- Leerlingen voelen zich veilig op school (sociaal, psychisch en fysiek)
- Leerlingen, leerkrachten, directie, kanjer-/anti-pestcoördinator en ouders weten wat ze kunnen doen ter preventie van onveilige situaties en hoe ze kunnen handelen als het toch onveilig wordt.

De uitgangspunten:

School is bedoeld om te leren. Dit kan alleen als leerlingen zich veilig voelen op school.

De visie en levenshouding van de Kanjertraining vormen het uitgangspunt van ons veiligheidsbeleid. We hebben een duidelijke visie op hoe we met elkaar omgaan en willen graag samen met ouders en kinderen zorgen voor een veilige school.

1. We willen te vertrouwen zijn

De meeste mensen willen te vertrouwen zijn. Op die manier willen we gezien, gehoord en begrepen worden. We gaan daarom uit van elkaars goede bedoelingen en kijken met vertrouwen naar elkaar, de kinderen en hun ouder(s)/verzorger(s). Ons uitgangspunt is daarbij dat je jezelf mag zijn. Doe je niet anders voor dan wie je werkelijk bent; zoals je bent is het goed. En daarmee ben je te vertrouwen.

2. Wij, leerkrachten en ouders, zijn samen het gezag van het fatsoen

We zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen. Een goede opvoeding richt zich op fundamentele menselijke waarden zoals: liefde, vertrouwen, mededogen, toewijding, verantwoordelijkheid en betrokkenheid in de breedste zin van het woord.

Daarom moeten wij, ouders en leerkrachten, duidelijke leiders zijn voor kinderen: wij moeten hierin het goede voorbeeld geven. We laten ons daarbij niet bepalen door negatieve gevoelens zoals angst, onmacht en ergernis. We zorgen voor een veilige sfeer door grensoverschrijdend gedrag op een nette manier zorgvuldig aan te pakken. Daarin werken we samen met elkaar.

3. We geven het goede voorbeeld

De kinderen voelen zich veilig als wij het goede voorbeeld geven:

- We gaan respectvol met elkaar om.
- We spreken respectvol over en met elkaar, ook op sociale media
- Indien zich een probleem voordoet of als we ons zorgen maken, overleggen we met elkaar. We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen en die recht doet aan de situatie.

Wat doen we preventief en hoe doen we dat?

Wij zijn een **KANJERSCHOOL**. De leerkrachten zijn gecertificeerd. Wekelijks geven zij een kanjerles aan de groep. Aan het begin van het schooljaar stelt iedere leerkracht samen met de leerlingen een aantal groepsregels op. Deze worden in het lokaal opgehangen. Kinderen verbinden zich aan deze regels door hun 'handtekening' of vingerafdruk te plaatsen. We bespreken en oefenen met gedrag door middel van de materialen van de Kanjertraining. Deze zijn van toepassing op de kinderen, maar net zo goed op ons als volwassenen. Omdat kinderen gedrag van ons nadoen, is het van belang dat wij (ouders en het team) het goede voorbeeld geven.

De petten

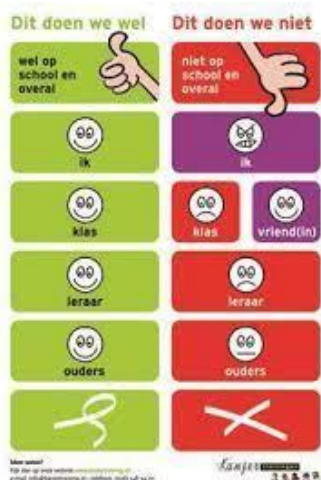
Om in gesprek te gaan over gedrag maken we vanuit de Kanjertraining gebruik van petjes met vier verschillende kleuren. Wanneer zich een probleem of stressvolle situatie voordoet, hebben we een keuze om verschillend te reageren. We maken kinderen bewust van hun gedrag en oefenen met nieuw gedrag. Kinderen kunnen zo leren kiezen voor gedrag dat bij hen past en dat prettig is voor henzelf en de ander.

In het aanspreken van kinderen gebruiken we pettentaal. Voorbeelden hiervan: "Welke pet heb je nu op? Hoe kun je de witte pet erbij opzetten?" "Ik zie een heleboel witte petten!" "Wil je te vertrouwen zijn? Doe dan als de witte pet." De pettentaal helpt ons om zonder oordeel het kind op zijn gedrag aan te spreken.

Let op: we koppelen nooit een pet aan een kind. De petten gaan over gedrag en gedrag kun je veranderen. Een kind doet als een rode pet op een moment, hij/zij is de rode pet niet.

De smileyposter

Welk gedrag willen we wel en niet op school? Waar ligt de grens? De smileyposter geeft hier handvatten voor. Wij willen kinderen leren om rekening met elkaar te houden. Let dus op de gevoelens van de mensen om je heen. Check of de ander zich nog goed voelt bij jouw gedrag. Andersom geldt ook: het is jouw verantwoordelijkheid om aan te geven wanneer je je ergens niet prettig bij voelt. De meeste mensen bedoelen het goed, maar het gaat wel eens mis. Je helpt de ander door je grens aan te geven: "Ik vind het vervelend als je ... doet. Wil je dat anders doen?"

De afsprakenposter

Als leidraad voor hoe wij op school met elkaar om willen gaan, gebruiken we de vijf uitgangspunten van de Kanjertraining.

Op school zien we deze uitgangspunten op de kanjerafsprakenposters. De kleuren verwijzen naar de petten.

Gedoe hoort erbij en is leerzaam

Het is normaal dat kinderen af en toe 'last' hebben van elkaar. Dit gebeurt thuis en op school. Ze willen spelen met hetzelfde speelgoed, ze willen rustig werken terwijl een ander door de klas roept. Ze willen met hetzelfde kind spelen maar niet met elkaar. Kortom: er ontstaat gedoe. Dit zijn voor kinderen allemaal leermomenten. In het volwassen leven moeten wij immers ook leren omgaan met onze behoeftes en die van anderen. We zullen onze grenzen en wensen moeten aangeven.

Vuistregel van de Kanjertraining

Jij zit in een klas met kinderen die te vertrouwen willen zijn. We leren kinderen om rustig aan te geven dat ze ergens last van hebben en te vragen of de ander wil stoppen.

Wat mogen wij (school en ouders) van elkaar verwachten?

- Als we ons zorgen maken om een kind, dan overleggen we respectvol met de kinderen, ouders en de leerkracht. We geven elkaar feedback. Dat betekent dat we op het schoolplein of via internet niet slecht spreken over een ander: we gaan met die ander in gesprek. Kortom: We spreken met respect over en met elkaar.
- We zoeken een oplossing die goed is voor het kind, de klasgenoten, de ouders en de school. Soms bedoelt de ander iets goed, maar ervaar je het vervelend. We geven dan rustig onze grens aan, zodat de ander rekening met je kan houden.

Wij keuren pestgedrag af en er volgt een consequentie indien pesten doorgaat. Hierbij wordt pestgedrag omgebogen in positief en betrokken gedrag in de klas.

Definitie van pesten

Wanneer een kind of groepje in een machtsverhouding steeds opnieuw een ander kind blijft lastigvallen (psychisch, verbaal of fysiek), spreken we van pestproblematiek. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Het gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig.

Pesten kan heel schadelijk zijn en daarom moeten we samen zorgen dat het snel stopt. Hierbij gaat het om duidelijk begrenzen van ongewenst gedrag (van alle partijen) en het herstellen van het vertrouwen.

Het [Respectprotocol](#) ligt ter inzage op kantoor (in de map “Kwaliteitsbewaking”), staat op de website en wordt bij de start van ieder schooljaar per groep aan de orde gesteld.

Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Grensoverschrijdend gedrag kan op verschillende manieren plaatsvinden: verbaal, fysiek, materieel. Het kan bijvoorbeeld gaan om pesten, agressief gedrag, spullen kapot maken of stelen, discriminatie en seksuele toenadering of –intimidatie. Het gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn, maar degene die er mee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam.

Bij fysieke onveiligheid is er altijd een nagesprek met de ouders van de leerling. Daarbij gaan we op zoek naar is hier sprake van onwil of onmacht? In beide gevallen verwachten we echter dat ouders het gedrag afkeuren. Doen ouders dit niet, dan gaat deze leerling naar een andere klas tot de rust, veiligheid en het vertrouwen binnen de klas voldoende is hersteld. Zijn er aanwijzingen dat de leerling het gedrag in die klas ook zal laten zien, dan komen we in een situatie van schorsen c.q. verwijderen binnen de grenzen van de leerplichtwet. SKBG heeft een protocol opgesteld voor grensoverschrijdend gedrag van kinderen. Hierin wordt aangegeven wanneer wij een waarschuwing of schorsing moeten overwegen. Het document '[Schorsing en verwijdering](#)' staat op de website.

De IB'ers zijn betrokken bij het uitvoeren van het Respectprotocol, door

1. Collega's te helpen met vragen over het oplossen van pesten;
2. De directie te ondersteunen bij het vormgeven van het anti-pestbeleid;
3. Op de hoogte te zijn van de stand van zaken met betrekking tot anti-pestmethoden;
4. Monitoren van de sociale veiligheid op school;
5. Een van de IB'ers is de Kanjercoördinator.

Digitaal pesten

Ook bij digitaal pesten handelen we volgens bovenstaande afspraken. Kinderen mogen geen mobiel op school gebruiken. Als zij deze wel bij zich hebben, moet het toestel uit zodra zij het plein betreden. Kinderen die hun mobiel toch gebruiken, moeten deze inleveren bij de leerkracht. De ouders van de leerling kunnen het mobieltje komen ophalen bij de groepsleerkracht.

Volgen sociaal emotionele ontwikkeling

Hiervoor maken we gebruik van de Kanvas vragenlijsten. De leerkrachtvragenlijst en het sociogram worden twee keer per jaar (oktober en april) ingevuld door de leerkracht. De leerlingen van de groepen 5 t/m 8 vullen ook een vragenlijst in. De sociale veiligheidslijst wordt alleen in april ingevuld.

Bij opvallende scores wordt er in overleg met de IB-er en de ouders een plan van aanpak voor een individuele leerling of een groep opgesteld.

Dossiervorming

De misvatting heerst bij leerkrachten dat schorsing mag plaatsvinden na ruime dossiervorming. Dit is niet het geval. Verwijdering zelf is het dossier. Anders gezegd: de aanleiding tot de eerste verwijdering is dossiervorming. Als een kind zich blijft misdragen, en de ouders hebben er geen problemen mee, dan volgt definitieve verwijdering. Het dossier is dan compleet. Argumenten in dossier:

1. School is een leerinstelling. De school beschermt het leerproces tegen kinderen en ouders die het leerproces ernstig belemmeren.
2. School beschermt de leerlingen en de leerkrachten tegen grensoverschrijdend gedrag van een enkele medeleerling en/of een enkele ouder.
3. Een leerkracht kan op deze manier weer gewoon lesgeven, en vervalt niet in de functie van onderzoeker (wie is dader en wie is het slachtoffer); aanklager (jij bent de dader); verdediger (van het slachtoffer); rechter en gevangenisbewaarder. Waarbij een enkele ouder in de hoogste boom klimt als in 'deze rechtsgang' iets mis gaat. De leerkracht en de school beperken zich tot onderstaande: Het gaat wel eens mis. Hoe lossen we dit op? Wil jij het niet oplossen en jouw ouders vinden dat prima? Dan hebben jij en je ouders een probleem. De school beschermt het leerproces en zorgt voor een veilige leeromgeving. Dat kan betekenen dat je uit de groep of desnoods van de school wordt verwijderd.

Gebeurtenissen die wij in ieder geval in een leerlingdossier in ParnasSys verwerken zijn:

- Regelovertredend gedrag dat met enige regelmaat terug keert;
- Ruzies tussen leerlingen waarbij fysiek geweld is gebruikt;
- Vernieling van eigendommen van medeleerlingen of de school;
- Eenmalige incidenten waar meer voor nodig is (geweest) dan een kort gesprekje met de betreffende leerling(en);
- Verslagen van gesprekken waarbij ouders aanwezig zijn geweest;
- Correspondentie aangaande officiële waarschuwingen, schorsing en/of verwijdering.

Stappenschema uitgelegd

- Als een leerling zich niet aan de afspraken houdt, dan zal volgens de Kanjertaal 1 x worden gevraagd of het de bedoeling was van de leerling om dit zo te doen. Zo niet (nee), dan wordt de leerling gevraagd hoe hij/zij het ontstane probleem gaat oplossen. Indien nodig helpen we de leerling met de oplossing door een tip te geven. We belonen voor goed gedrag.
- Indien de leerling aangeeft dat bepaald gedrag bewust de bedoeling was (ja) of het gedrag wederom vertoont (dus eigenlijk ook een ja) waarbij de veiligheid van anderen en/of zichzelf in het gedrang kwam, dan wordt de verantwoordelijkheid overgedragen aan de directeur. De leerling wordt uit de groep geplaatst. Hij/zij zal een plek krijgen in een hogere groep of bij de directeur of intern begeleider.
- De ouders ouder(s)/verzorger(s) van de leerling worden uitgenodigd voor een gesprek om samen met de leerkracht, ouders en de leerling tot goede afspraken te komen. Zij bieden gezamenlijk hulp aan de leerling. De leerling krijgt een officiële waarschuwing. Hierna kan een leerling terugkeren in de groep.
- Als het niet lukt om samen met ouders en een leerling goede afspraken te maken, of indien het gedrag na drie officiële waarschuwingen wederom terugkeert, dan komt de optie van schorsing en/of verwijdering in zicht. In het geval van een groot exces, waarbij bijvoorbeeld de veiligheid van leerlingen en/of leerkrachten in het gedrag kwam, kan het proces van schorsing en verwijdering (zie Protocol Schorsing en Verwijdering op de website) ingezet worden zonder de drie officiële waarschuwingen vooraf.

Concrete afspraken

Overkoepelend: als het gedrag van een leerling leidt tot een beperkende maatregel, wordt dit gemeld aan de groepsleerkracht. De groepsleerkracht spreekt de leerling aan en bedenkt samen hoe hij het goed gaat maken en maken de vervolgstappen/afspraken concreet. Blijft de leerling in overtreding, dan melden we dit bij ouders en maken we samen met ouders afspraken.

Op het schoolplein

Doelstelling:

We hebben het fijn op het schoolplein en gaan op een respectvolle manier met elkaar om.

Concrete regels:

- Je bent verantwoordelijk voor je eigen keuzes.
- Je komt voor jezelf en voor anderen op.
- Als iemand blijft doorgaan, ga je naar de leerkracht.
- Iedereen hoort erbij.
- Je maakt samen afspraken over de spelregels van een spel.
- Je gaat netjes met de buitenspelmaterialen om en ruimt deze netjes op. Je gebruikt de materialen en toestellen waarvoor ze bedoeld zijn.
- We houden het schoolplein netjes. Afval gaat in de prullenbak en we ruimen afval op, ook al is het misschien van anderen.

Handhaven:

- De leerkrachten staan verspreid over het schoolplein, op iedere hoek één.
- Overtreding van de regels: beperkende maatregel (bijv. op de bank zitten en niet meer actief deelnemen aan het spel).
- Bij fysiek contact/pesten notatie in ParnasSys (logboek), ouders inlichten en bij 3x binnen een kwartaal met ouders een gesprek hebben over het gedrag en hoe we samen gaan werken om dit te voorkomen.
- Eten en drinken doe je in principe in je klaslokaal.

In de klas

Doelstelling:

We zorgen voor een veilige en werkbare plek voor iedereen.

Concrete regels:

- Elke klas formuleert in het begin van het schooljaar zijn eigen klassenregels. In iedere groep komen de kanjerregels dagelijks terug.

Handhaven:

Nadenkplek: in het zicht van de leerkracht!

Op het leerplein

Doelstelling:

We zijn taakgericht aan het werk.

Concrete regels:

- We praten met fluisterstem (liniaalstem)
- Je zorgt dat anderen rustig kunnen werken
- Je bent taakgericht bezig (voor kleuters hanteren we: aan het eind van de speeltijd mag je even bij elkaar kijken)
- Je vraagt hulp aan je schoudermaatje, in je groepje
- We gaan netjes met onze spullen om en zorgen dat we alles opgeruimd achterlaten
- We houden onze handen thuis

Handhaven:

- Bij ongewenst gedrag mogen de leerlingen van groep 1/2 die dag niet meer op het leerplein. Vanaf groep 3 mogen de leerlingen een week niet meer op het leerplein.
- De leerkracht heeft de deur open als er niemand op het plein is om te controleren of te begeleiden.
- De leerkrachten zijn verantwoordelijk voor alle kinderen op het leerplein.

Van buiten naar binnen

Doelstelling:

Alle leerlingen kunnen zich op een respectvolle manier gedragen en verplaatsen, waarbij regels goed gehandhaafd worden door leerlingen en leerkrachten.

Concrete regels:

- We houden onze handen thuis;
- We gebruiken de afgesproken stem (afhankelijk van de situatie is het stil of gebruiken we de liniaalstem);
- We lopen in tweetallen naar binnen;
- We lopen langs de leuning en blijven achter elkaar;
- We hangen onze jas en tas aan de kapstok;

Handhaven:

- Na het buitenspelen staat een leerkracht buiten, de andere leerkracht wacht boven aan de trap en houdt toezicht;
- Bij het naar huis gaan loopt de leerkracht mee naar buiten. Leerkrachten van de onderbouw staan bij de poort;
- Leerlingen die hun handen niet thuishouden of geen prettige stem gebruiken, gaan terug naar de klas. Pas als iedereen buiten/binnen is mogen zij naar buiten/binnen;
- Leerlingen terugsturen als ze rennen;
- Leerlingen die niet in een tweetal lopen, worden daar direct op aangesproken bij het naar binnen lopen;
- Bij groep 1 t/m 8 worden de jassen gecontroleerd door de klassenhulp en opgehangen door de leerling zelf.